

Bescherming van bomen en landschapselementen door de gemeente

Bomen en landschapselementen vormen een wezenlijk onderdeel in het stedelijke en landelijke gebied van een gemeente. Wij zetten twaalf concrete maatregelen op een rij hoe je bomen en andere houtopstanden beter kunt beschermen.

1. Maak een actuele inventarisatie van bomen en andere landschapselementen in uw gemeente. Werk bij voorkeur ook samen met lokale deskundigheid van bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties en andere beheerders.
2. Leg deze op kaart vast, bij voorkeur op een bestemmingsplankaart met daarbij een specifiek aangegeven aanduiding en bestemming, of anders op een kaartbijlage bij het bestemmingsplan. Voer naast de verplichte vta-controle een één- of tweejaarlijkse controleactie uit naar de toestand van bomen en landschapselementen in het buitengebied met het oog op handhaving.
3. Neem in het bestemmingsplan regels op ter bescherming van bomen en landschapselementen met randvoorwaarden op grond waarvan eventueel een omgevingsvergunning kan worden verleend voor het verwijderen van bomen of landschapselementen.
4. Zorg ervoor dat bij bouwwerken en andere verhardingen, zoals wegen, altijd een minimale afstand van bijvoorbeeld 5 meter wordt gehouden tot aan bomen en landschapselementen. Geef dit ook aan in de planregels en op de plankaart van het bestemmingsplan. Voorkom schade aan wortels vanwege het leggen van leidingen en bekabelingen. En geef als gemeente het goede voorbeeld.
5. Wanneer bomen en landschapselementen toch moeten verdwijnen om reden van groot belang, zorg dan voor een compensatieverplichting met borging daarvan in een vergunning of andere regeling.
6. Spreek initiatiefnemers bij vergunningaanvragen er op aan dat ze verplicht zijn om de aanvraag te toetsen aan de Wet Natuurbescherming (soortenbeleid en mogelijk ook gebiedenbeleid) en dat ze dus ook in het kader van de wet mogelijk een vergunning moet aanvragen.

Indien de gemeente zelf weet dat sprake is van de noodzaak om op grond van die wet toestemming te vragen, geef dan geen omgevingsvergunning af voordat die toestemming ook gegeven is of stel in de omgevingsvergunning de randvoorwaarde dat deze alleen gebruikt mag worden als er ook onherroepelijke toestemming is op grond van de Wet Natuurbescherming.

7. Soortgelijk aan punt 6, indien er sprake van is dat bomen of landschapselementen onderdeel zijn van een beschermd monument onder de Monumentenwet.
8. Neem in het agrarische gebied rond waardevolle bomen en landschapselementen zones op waarbinnen niet gespoten mag worden met bestrijdingsmiddelen.
9. Zie er op toe dat bermen of reepjes grond van bermen of landschapselementen niet via salamitactieken afgesnoept worden en/of boomkruinen worden weggesnoeid. Treed hiertegen ook handhavend op.

10. Geef bij een kapvergunning of andere omgevingsvergunning altijd de '10 geboden voor bouw en aanleg bij bomen' van de Bomenstichting mee ter voorkoming van schade aan bomen en andere houtopstanden. Hanteer deze geboden ook voor de eigen diensten.
11. Zie in het kader van de Algemene Plaatselijke Verordening (kap- of bomenverordening) toe op een goede bescherming van het bomenbestand in de gemeente, ook door hiervoor een goede begrenzing van de 'bebouwde kom voor houtopstanden' aan te geven.
12. Neem in de plaatselijke verordening ook een goede bescherming op voor bomen en landschapselementen die niet binnen de beschermingskaders van de Wet Natuurbescherming vallen, zoals waardevolle rijen wilgen en populieren op of langs landbouwgronden, oude boomgaarden en dergelijke.

Meer informatie en vragen

De GNMF helpt gemeenten bij het ontwikkelen van goed beleid rondom natuur en landschapsinrichting. Neem gerust contact met ons op als je vragen hebt. Ook als je aanvullingen of een reactie hebt op deze handreiking, horen we dat graag. Samen geven we vorm aan een groene en gezonde leefomgeving.

Bernhard Oosting

Beleidsmedewerker Ruimtelijke Ordening, natuur en landschap
026 3523740
b.oosting@gnmf.nl

Juni 2018